

یکشنبه ۵ مرداد ۱۴۰۴ | ۲ صفر ۱۴۴۷

گزارش یک
سجاد آذری

مدت‌هاست که کسی دیگر از حقوق بین الملل، حقوق بشردوستانه یا حقوق بشردر مورد غزه صحبت نمی‌کند، چون این مفاهیم در برابر اتفاقات وحشتناکی که در این باریکه در حال وقوع است، بیشتر به شوخی‌هایی می‌ماند که شاید روزگاری موجب خنده می‌شد، اما امروز حتی خنده‌دار هم نیست. با همه اینها شاید بد نباشد هر چند وقت یکبار این قواعد و مقررات تکرار شود تا انسان‌ها فراموش نکنند از کجا به این سیبوعیت رسیده‌اند که جلوی چشمانشان مردم غزه و مخصوصا کودکان آنها تکه تکه می‌شوند و همگی مهر سکوت بر لب زده و فقط آثار جنایت صهیونیست‌ها در این گوشه از غرب آسیا را به شکل عدد نظاره می‌کنند. با وجود همه این سکوت‌ها در حقوق بین‌الملل، حقوق بشردوستانه و حقوق بشر، کودکان به دلیل آسیب‌پذیری خاص در زمان جنگ از حمایت برخوردارند. این حمایت‌ها در چند دسته اصلی مطرح می‌شوند که بر اساس معاهدات بین‌المللی، عرف بین‌المللی و اسناد حقوق بشری شکل گرفته‌اند، در ادامه ضمن بررسی این حقوق و قواعد بین‌المللی که نتیجه هزاران سال زندگی اجتماعی انسان‌هاست به جنایاتی که در کنار این حقوق در غزه اتفاق می‌افتد نیز پرداخته‌ایم.

■ ■ ■ ■

■ **حقوق کودکان در چارچوب حقوق بشردوستانه**

حقوق بشردوستانه که عمدتاً در کنوانسیون‌های ژنو ۱۹۴۹ و پروتکل‌های الحاقی ۱۹۷۷ آمده، برای کودکان نیز در ذیل دیگر غیرنظامیان در زمان مخاصمات مسلحانه مقررات ویژه‌ای در نظر گرفته که اولین آن حمایت کلی از کودکان به عنوان غیرنظامیان است. به موجب اصل تمایز که در ماده ۴۸ پروتکل اول الحاقی مطرح شده کودکان به‌عنوان بخشی از جمعیت غیر نظامی باید از حملات مستقیم مصون بمانند، همچنین به موجب اصل تناسب و ماده ۵۱ پروتکل اول نیز، هر گونه حملاتی که تلفات غیر ضرور به غیر نظامی از جمله به کودکان وارد کند ممنوع است. از سوی اصل ممنوعیت مجازات جمعی در حقوق بشردوستانه وجود دارد که تأکید دارد کودکان نباید به‌خاطر اقدامات والدین یا گروه‌های مسلح مجازات شوند.

همچنین حقوق بشردوستان حمایت‌های اضافی نیز در خصوص کودکان مدنظر دارد که یکی از آنها حق تخلیه و انتقال ایمن است. بر همین اساس کنوانسیون چهارم ژنو، ماده ۱۴ و ۱۷ تأکید دارد که افراد آسیب‌پذیر از جمله کودکان باید از مناطق جنگی خارج و به مکان‌های امن منتقل شوند. همچنین ماده ۵۰ کنوانسیون چهارم به حق دریافت غذا، دارو و آموزش حتی در زمان جنگ آنها پرداخته و ماده ۳ مشترک کنوانسیون‌های ژنو خاطر نشان می‌کند که کودکانِ غیر و شکنجه‌افراد غیر نظامی از جمله کودکان ممنوع است.

اما از سوی دیگر در غزه بسیاری از کودکان قربانی حملات هوایی و توپخانه هستند. بین سال ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۵، سازمان ملل بیش از ۴هزار و ۸۵۶ مورد نقض جدی علیه کودکان را در غزه تأیید کرده‌است که شامل کشتن، جراحت، حمله به مدارس است. سازمان ملل متحد می‌گوید حداقل ۲۷۱ حمله به مدارس و بیمارستان‌ها توسط صهیونیست‌ها ثبت کرده که شامل حمله به ۱۱۰ غیرنظامی UNRWA به مراکز بهداشتی در زمان جنگ آنها پرداخته و ماده بیت حانون که به عنوان پناهگاه عمل می‌کرد، هدف حمله قرار گرفت و بیش کودک شهید شدند، آن هم در

گزارش ۲

صادق پارسا

پیرامون بازسازی پس از جنگ، وعده‌های متعددی از سوی دولت و شهرداری تهران داده شد. برخی از این بازسازی‌ها به مر حله اجرا رسیده و سایر موارد وعده داده شده هم در حال اجراست. هر چند باید قضاوت نهایی در این رابطه را پس از اتمام کار انجام داد، اما برخی خبر‌ها حکایت از آن دارد که عده‌ای یا گروه‌هایی از این بازسازی‌ها خوشحال نیستند!انتشار اخباری مبنی بر اختلاف دولت و شهرداری درباره بازسازی منازل و مناطق آسیب‌دیده از جنگ، نشان می‌دهد برخی حتی از اجرای بازسازی مناطق جنگ‌زده هم دنبال دستاور دس‌سازی برای رسانه‌های ضدایرانی‌اند. «جوان» در این رابطه گزارشی تهیه کرده‌است.

■ ■ ■ ■

بعد از پایان جنگ تحمیلی ۱۲ روزه و عقب‌رانده‌شدن متجاوزان، به دلیل قدرت بازدارندگی نیروهای مسلح و ایستادگی ستودنی مردم، بازسازی خسارات جنگ آغاز شد. در پی توافق میان دولت و مدیریت شهری، مسئولیت‌اجرایی بخش عده‌ای از بازسازی خسارت‌های جنگ در پایتخت، از جمله اسکان شهروندان آسیب‌دیده و ترمیم و نوسازی املاک، از نیمه تیرماه به شهرداری تهران سپرده شد.

■ **بازسازی در حال انجام است**

بررسی‌ها نشان می‌دهد، اسکان اضطراری بیش از ۲ هزار و ۲۰ نفر از شهروندان آسیب‌دیده در ۱۱ هتل سطح شهر ازسوی شهرداری تهران انجام شده و به

جامعه

سرویس اجتماعی ۶۰۰۸۵۲۳۰

مرگ حقوق کودک زیر چکمه‌صهیون

«جوان»، درباره نقض بدیهیات حقوق بین‌الملل کودکان در جنگ صهیون‌ها علیه غزه گزارش می‌دهد

مخاصمات مسلحانه (۲۰۰۰) جزئی‌ترین مقررات را در خصوص حقوق کودکان در جنگ مورد قرار داده که از جمله آنها ممنوعیت هدف قرار دادن کودکان است و پروتکل به صراحت بیان می‌کند که کودکان و اماکنی که کودکان در آن حضور دارند، مانند مدارس و بیمارستان‌ها، نباید هدف حملات قرار گیرند. همچنین این پروتکل حقوق اساسی کودکان، از جمله حق زندگی، امنیت و عدم تبعیض را در شرایط جنگی اصطلاحاً تضمین می‌کند. از سوی دیگر ماده ۳۹ کنوانسیون در جهت حمایت از بازماندگان جنگ تأکید دارد که کودکان آسیب‌دیده شامل کودکان یتیم، زخمی، بی‌خانمان باید دسترسی به بازپروری جسمی و روانی، آموزش و بازگشت به زندگی عادی داشته باشند و همچنین مواد ۹ و ۱۰ کنوانسیون در خصوص حق هویت و جداسازی از والدین کودکان آورده که حتی در زمان جنگ، حق کودکان برای شناسایی والدین و حفظ ارتباط با آنها باید رعایت اضطراری، هم حق آموزش و بهداشت کودکان را مورد تأکید قرار داده‌است.

با وجود همه این الزامات بین‌المللی، اما امروز براساس آمار سازمان ملل متحد بیش از ۱۴هزار کودک کشته‌شده و حدود ۱۷هزار کودک بی‌سرپرست یا جداشده در نتیجه جنایات صهیونیست‌ها در غزه گزارش شده‌است. همچنین دیده بان حقوق بشر از ناتوانی هزاران کودک در دسترسی به مراقبت‌های پزشکی، وسایل کمکی مانند ویلچر و پروتز و قطع‌شدن ملل‌مدهای حیاتی گزارش داده‌است. همچنین سازمان ملل متحد می‌گوید تقریباً ۹۰درصد مدارس تخریب یا آسیب‌دیده‌اند و ۶۸هزار و ۷۶۰ دانش‌آموز بدون تحصیل رها شده‌اند.

■ **حقوق کودک خاص بر اساس کنوانسیون حقوق کودک**

شاید بتوان گفت کنوانسیون حقوق کودک (۱۹۸۹) و پروتکل اختیاری درباره مشارکت کودکان در

■ **جرایم بین‌المللی مرتبط با کودکان در جنگ**

همه این نقض‌های حقوقی توسط صهیونیست‌ها در غزه در حالی‌است که عدم اجرای آنها نیز در سطح بین‌المللی جرم‌انگاری شده و مثلاً بر اساس اساننامه دیوان کیفری بین‌المللی حمله عمده‌انه به مدارس یا بیمارستان‌هایی که افراد غیر نظامی و مخصوصاً کودکان استفاده می‌کنند، جنایت جنگی است و نسل‌کشی یا آوارگی کودکان نیز مشمول جنایت علیه بشریت می‌شود. در عین حال اما گزارش‌هایی از استفاده کودکان به‌عنوان سیر انسانی برای ورود به ساختمان‌های مشکوک یا روبه‌رو شدن با خطر توسط نیروهای صهیونیست‌ها وجود دارد. البته در کنار این جرم‌انگاری، سازوکار‌های اجرایی و حمایتی نیز اندیشیده شده که یکی از مهم‌ترین آنها یونیسیف است که وظیفه حمایت و اکسپانسیون،

جوان

روزنامه جوان | شماره ۳۴۲۳

گامیاً تأکید می‌کند که سال ۲۰۲۴ یکی از تاریک‌ترین سال‌ها برای کودکان در مناطق جنگی بوده‌است. حملات گسترده با سلاح‌های انفجاری در مناطق پرجمعیت، نقض حقوق بنیادین از جمله حقوق زندگی، آموزش و سلامت برای کودکان به‌شکل بی‌سابقه‌ای افزایش پیدا است که البته بخش عمده آن مربوط به جنایات صهیونیست‌ها در غزه است. همچنین او نسبت به ممانعت سیستماتیک از دسترسی بشردوستانه برای کودکان هشدار داده‌است.

از سوی دیگر در گزارش یونیسیف آمده که تا پایان فوریه ۲۰۲۵، همزمان با اینکه هفت بیمارستان و ۶۶۴ مدرسه تخریب شده‌اند، بیش از ۱۵هزار کودک کشته و حدود ۲۵هزار و ۷۰۰ کودک مجروح شده‌اند. یونیسیف در می‌۲۰۲۵ یک گزارش هم در مورد بحران گرسنگی و سوءتغذیه در غزه داد که در آن زسان پیش‌بینی کرده‌بود ۷۱هزار کودک و بیش از ۱۷هزار مادر نیازمند درمان سریع سوءتغذیه هستند.

برخی دیگر از منابع اما شرایط بسیار وحشتناک‌تری را از غزه گزارش می‌کنند و تخمین‌های آنها حاکی از این است که در شرایطی که ۲۷درصد جمعیت غزه را افراد زیر ۱۸ سال تشکیل می‌دهد بیش از ۱۰۰هزار نفر کشته‌شده و در نتیجه جمعیت تقریبی این باریکه به ۲/۱میلیون کاهش یافته‌است. واقعیت تکان‌دهنده این آمار نشان دهنده میانگین کشتن یک کودک هر ۴۵دقیقه در غزه است، یعنی حدود ۳۰کودک در روز کشته شده‌اند که در نتیجه آن حداقل بیش از ۱۷هزار و ۴۰۰کودک از ۱۷اکتبر ۲۰۲۳ تاکنون در این باریکه به شهادت رسیده‌اند، از سوی دیگر همه کودکان در معرض تروماهای پیچیده روانی هستند که تأثیرات بلندمدت پس از تسلیی خواهد داشت. در این شرایط مشخص است که مراقبت‌های نوزادان (NICU) فرورواشی و عمل‌انوزادان نارس با خطر بالای مرگ روبه‌رو هستند.

در حالی که برخی از گزارش‌ها تا ۵۰هزار کودک کشته شده را در غزه خرمی دهند، صدها هزار کودک در این جنگ از سه لایه حمایتی برخوردارند؛ اول حمایت به عنوان غیرنظامی است که نتیجه آن منع حمله به آنها باید باشد، همین‌طور از حمایت حقوق بشری برخوردارند که ذیل آن حق حیات، بهداشت، آموزش و منع شکنجه است و از سوی دیگر حمایت ویژه براساس اسناد کودکان و پروتکل‌ها را باید داشته‌باشند که بازپروری را بیشتر مدنظر داشته‌است، اما غزه نه‌تنها

این حمایت‌ها وجود ندارد، بلکه براساس گزارش سازمان ملل فقط در ژوئیه ۲۰۲۵ دست‌کم ۲۰ کودک بر اثر سوء تغذیه فوت کرده‌اند و شرایط قطعی گزارش شده است، همچنین براساس این گزارش تاکنون حداقل بیش از ۱۰۰ نفر از جمله ۸۰ کودک در تلاش برای دریافت غذا جان خود را از دست داده‌اند، از سوی دیگر دیده بان حقوق بشر می‌گوید هزاران کودک پس از انفجارهای گسترده دست‌کم یک عضو خود را از دست داده‌اند یا دچار معلولیت شدید شدند. برخی از کودکان دچار فلج مغزی، سوختگی، یا صدمات مغزی هستند، آن هم در حالی که دسترسی به دارو، درمان و جلسات توانبخشی قطع شده‌است.

■ **گزارش‌های رسمی نهادهای بین‌المللی درباره غزه**

در کنار گزارش‌های پرآکنده‌ای که هر روز خبر گزاری‌های مستقل از وضعیت اسفبار غزه ارائه می‌دهند، نهادی بین‌المللی نیز گزارش‌های بسیاری درباره وضعیت کودکان در غزه دارند. در گزارش اخیر نماینده ویژه دبیر کل سازمان ملل برای کودکان و مخاصمات مسلحانه به شورای حقوق بشر ویرجینا

مسیح گر بندی

در بخشی نقره‌ای ایران در قلب اروپا

پنج نوجوان ایرانی، با هوش و تلاش مثال‌زدنی، در میدان رقابتی میان نخنگان بیش از ۹۰ کشور، پرچم کشور را بالا بردند. آنها کاری کردند که نام ایران، با پنج مدال نقره در پاریس، بدرخشد؛ مدال‌هایی که گرچه بر گردن شان، آویخته شد، اما امید و انگیزه را بی‌واسطه به قلب دانش‌آموزان و صداالبته هموطنان تزیریق کرد.

این موفقیت در قلب اروپا، حاصل سفری علمی بود که از روز آخر تیرماه آغاز شد؛ سفری نه برای تفریح، که برای فتح یکی از دشوارترین عرصه‌های دانش‌آموزی جهان بود. المپιάد جهانی فیزیک (IPhO) (2025)، با بیش از نیم قرن سابقه، صحنه‌ای است که توانمندی‌های ذهنی دبیرستانی‌ها، روی آن آزموده می‌شود.

دست‌آورد درخشان تیم ایران اما، مدیون چهره‌های جوانی است که با پشتکار و تلاشی بی‌ادعا، در بخشی کم‌سابقه‌را رقم زدند؛ محمدحسن صادقی‌نژاد، از یازدایی، ایلپا قشائی، محمدحسن گلاب‌دار و میلاد محمدی. آنها در کنار یکدیگر، تیمی را تشکیل دادند که نه‌تنها دانش فیزیک را در سطح جهانی به رخ کشید، بلکه نماینده روحیه و توانمندی نسل جوان ایرانی شد.

اگرچه «طلا» نماد اول‌بودن است، اما نقره‌هایی که در المپιάد جهانی فیزیک به دست آمدند، فراتر از طلا درخشیدند؛ چراکه نمادی از جنگیدن تا آخرین لحظه و تجلی ایمان به توانایی ذهن ایرانی بودند. این مدال‌ها نشان دادند که فروتنی علمی، پشتکار بی‌وقفه و رؤیای جهانی شدن، می‌تواند راه را به سوی افتخاری ماندگار هموار کند.

پشت هر کدام از این نقره‌ها، شب‌هایی از بی‌خوابی، کلاس‌هایی پر از تلاش، تمرین‌هایی سنگین و آزمون‌هایی چندلایه با پرسش‌هایی دشوار است. البته اعضای این تیم، فقط و فقط با چالش‌های علمی روبه‌رو نبودند، بلکه آنها‌ز موانعی مثل گرفتن ویزا و اضطراب‌های سفر خارجی هم عبور کردند؛ مواردی که معمولاً در این سن و سال، تازه و ناآشنا به حساب می‌آید. با وجود همه فشارها، اما آنها ایستادند و گامبه‌گام پیش رفتند و دست‌آخر، به لحظه‌ای رسیدند که افتخار آفرین شدند.

هدایت علمی و روانی این مسیر، بر دوش استادانی بود که تنها راهنما نبودند، بلکه حامی، مشاور و همراه شدند؛ دکتر احمد شیراز و علیرضا نوروزشاد، دو چهره‌اث‌رگذار در شکل‌گیری این موفقیت هستند.

این موفقیت علمی، تنها بخشی از موجی گسترده‌تر از افتخارآفرینی ملی است، چراکه ایران، تنها در همین چند روز اخیر، دستاوردهای چشمگیری در دیگر المپιάدهای جهانی نیز داشته‌است. تیم ریاضی کشور در چین، با کسب رتبه دوم در میان ۳۲ کشور، یکی از بهترین نتایج سال‌های اخیر را رقم زد و دراسترالیا نیز، با جهشی قابل توجه، شش مدال رنگارنگ به دست آورد. همچنین در المپιάد شیمی که به میزبانی دبی برگزار شد، دانش‌آموزان ایرانی موفق به کسب چهار مدال نقره شدند. مجموعه این موفقیت‌ها، گواهی بر شکل‌گیری تدریجی یک جهش علمی در کشور است؛ جهشی آرام‌آرام بر تپش، که آینده آموزش و نبوغ ایرانی را روشن‌تر از گذشته ترسیم می‌کند.

وقت آن رسیده که نه‌تنها این امیدهای جوان را تحسین کنیم، بلکه به صدایشان گوش بدهیم. از تجربه‌شان بیاموزیم و مسیر را برای نسل‌های آینده هموار کنیم، چراکه این مدال‌ها تنها بر گردن نوجوانان کشورمان آویخته نشدند، بلکه بر بلندای افتخار یک ملت افتادند. این تازه آغاز راه است؛ جایی که علم، امید و اراده، دست به دست هم می‌دهند تا فردای ایران را روشن‌تر و امیدبخش‌تر از همیشه بسازند.

آتش‌سوزی

۱۷۰۰ تاکسی و ۱۵۰ اتوبوس برقی

آماده‌الحاق به ناوگان حمل‌ونقل تهران

شهردار تهران گفت: ۱۵۰ اتوبوس و هزار و ۷۰۰ تاکسی برقی آماده ورود به ناوگان حمل‌ونقل عمومی تهران هستند تا گامی جدی در مسیر هوشمندسازی و کاهش آلودگی هوا برداریم. علیرضا زاکانی، شهردار تهران امروز، با اعلام اینکه حدوداً ۲۷ ماه است که در مدیریت شهری در خدمت مردم مسکن، اظهار کرد: از ابتدای امر، انباشتگی مشکلات به‌گونه‌ای بود که جز با تحول، نمی‌شد تغییراتی ایجاد کرد. وی با بیان اینکه لیست مشکلات ما را به چهار تحول هدایت کرد، ادامه داد: اگر بناسط شهر ما یک شهر تمام‌عیار باشد، باید خدمات به‌صورت عادلانه توزیع شود، در این راستا یکی از وجوه تحولی، تحول نرم بود که بتوانیم بر مدار مشارکت مردم، مسیرمان را دنبال کنیم. شهردار تهران تصریح کرد: تحول دیگر مربوط به توسعه فناوری‌هاود تا بتوانیم شهر را به‌سمت شهر هوشمند پیش ببریم. ما برای همه وجوه، اهدافی را تعیین کردیم، مثلاً برای کاهش آلودگی هوا و خارج کردن این موضوع از دغدغه‌های مردم، باید در حمل‌ونقل عمومی جهش داشته‌باشیم و سهم ۲۷درصدی حمل‌ونقل در سفرهای روزانه مردم را به ۷۰درصد برسانیم.

وی ادامه داد: بر اساس این رویکرد، به‌سمت تکمیل خطوط مترو حرکت کردیم. با سال گذشته قرارداد تأمین بیش از هزار واگن مترو را منعقد کردیم. در حوزه اتوبوس و تاکسی نیز اقداماتی از این دست انجام دادیم، این در حالی بود که جهت‌گیری جدی و اساسی به‌سمت برقی‌سازی نیز داشتیم که برای تهران یک تحول به‌شمار می‌آید. زاکانی با اشاره به اینکه ۱۵۰ اتوبوس و هزار و ۷۰۰ تاکسی برقی آماده آفزون به خطوط هستند، خاطر‌نشان کرد: ما قریب به ۸۰ هزار نفر تاکسیران داریم که در یک کار پر مشقت به مردم خدمات ارائه می‌دهند، اما به آنها توجه کافی نمی‌شود، بر همین اساس تلاش کردیم خدمات هوشمند را هم در اختیار آنها قرار دهیم، بدون اینکه چشمداشتی به کارردهای شهری آن داشته‌باشیم. وی که در مراسم رونمایی از سامانه تاکسی اینترنتی شهرداری تهران صحبت می‌کرد، خاطر‌نشان کرد: بسته خدمت‌رسانی را به‌روز کردیم تا مردم بتوانند از مجموعه ظرفیت تاکسیرانی حداکثر استفاده را برند و شرایط را به‌سمتی ببریم زاکانی اضافه کرد: اگر بتوانیم مسیری ایجاد کنیم که تاکسیران‌ها افرادی را معرفی کنند تا در کارکرد روزانه تاکسی با آنها مشارکت کنند، این موضوع می‌تواند منبع درآمدی برای تاکسیران ایجاد کند. شهردار تهران با بیان اینکه مردم امنیت و ثبات قیمت می‌خواهند، گفت: همه این موارد در شکل جدید ارائه خدمت به مردم در حوزه تاکسیرانی دیده شده‌است. وی ابراز کرد: این افتتاح، اولین افتتاح از یک بسته ششت‌تایی از سامانه «شهرزاد» است و زمینه‌ای برای ارائه خدمات به تاکسیران‌ها و شهروندان خواهد بود. وی گفت: بی‌شک خدمات‌مان را برای ارائه سرویس در حوزه مدارس به دانش‌آموزان، معلولان و جانبازان در پیش داریم.

خبر کوتاه

■ در حالی که وزارت آموزش و پرورش صراحتاً آخراج دانش‌آموزان با نمرات پایین را ممنوع اعلام کرده‌است، گزارش‌های میدانی از ادامه این تخلف آشکار در برخی مدارس حتی مدارس دولتی عادی خبر می‌دهد. ■ معاون وزیر کشور و رئیس سازمان ثبت احوال از ثبت بیش از ۲۱۴ هزار ولادت در سه‌ماهه نخست سال ۱۴۰۴ خبر داد. ■ معاون توانمندسازی و رفاه اجتماعی مرکز توسعه کارآفرینی، اشتغال و توانمندسازی سازمان بهزیستی کشور گفت: ۷۰ هزار و ۴۶۱ زن سرپرست خواروار واجد شرایط تحت پوشش خدمات صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر قرار گرفتند.